

Schrijfpdracht 3 Zo verloopt het verhaal!

SLO, mei 2024

Focus van instructie

In deze les leren leerlingen:

- hoe ze met behulp van de probleem-oplossingsstructuur hun sprookje af kunnen maken;
- dat een sprookje vaak eindigt met de zin "en ze leefden nog lang en gelukkig".

Fase 1: Oriëntatie op de schrijfpdracht

Lees het boek 'De gulle boom'¹ voor.

"Het verhaal gaat over een boom en een jongen. Eerst is de boom gelukkig, omdat de jongen elke dag langskomt en de blaadjes verzamelt die van de boom vallen. Hij maakt er een kroon van. Ook klimt hij langs de stam van de boom naar boven om te slingeren aan zijn takken en om zijn appels op te eten. Als de jongen moe is, slaapt hij in de schaduw van de boom. De jongen houdt van de boom. Maar de tijd gaat voorbij. Hij wordt ouder. De boom is vaak alleen, want de jongen heeft andere behoeften. Hij is te groot om in bomen te klimmen en te spelen. Hij wil dingen kopen, hij wil geld. Maar de boom heeft geen geld. De boom kan hem toch helpen, door zijn appels aan te bieden om te verkopen? Later biedt de boom hulp door de jongen een huis te laten bouwen van zijn takken en, een boom te maken van zijn stam. Aan het einde van het verhaal biedt hij zijn stronk aan als zitplaats voor de oude man, die de jongen dan is geworden."

Vraag de leerlingen het verhaal in tweetallen aan elkaar na te vertellen.

Voer vervolgens klassikaal een gesprekje over de gebeurtenissen in het verhaal. Breid het gesprek zo uit, dat je uitkomt bij problemen en oplossingen en maak deze begrippen duidelijk met eenvoudige voorbeelden:

Probleem: hoofdpijn, oplossing: water drinken. Probleem: honger, oplossing: iets eten. Vraag de leerlingen ook een paar voorbeelden te noemen.

Nu gaan de leerlingen het schrijven *voorbereiden*: ze leren dat in een verhaal vaak een probleem opgelost wordt. Wat het probleem is en hoe je dit oplost, kun je duidelijk zien als je het in een schema zet. Deel het werkblad uit met de opdrachten en schema's (zie werkblad 2).

¹ De Gulle boom (The giving Tree), Shel Silverstein, vertaald door Arthur Japin, Uitgeverij Mozaïek, 2009.

Vraag de leerlingen om in tweetallen **twee problemen met oplossingen** uit het verhaal te tekenen of op te schrijven. Probeer hen dit zelf te laten bedenken.

Het gaat om:

1. geld – appels
2. huis – takken
3. boot – stam
4. oude man – Boomstronk (met oude man erop)

	 Probleem	 Oplossing
Uit De gulle boom:		
Uit De gulle boom:		
Probleem en oplossing voor eigen sprookje:		

Vraag de leerlingen om een oplossing te bedenken bij het probleem uit hun eigen sprookje. Laat ze dit daarna in het schema zetten.

Fase 2: De schrijfpdracht

Vertel dat de leerlingen hun eigen sprookje gaan afschrijven. Ze gaan de oplossing opschrijven voor het probleem in het middenstuk van hun sprookje. De leerlingen pakken hun verhaalboekje er weer bij. Vraag hen om op bladzijde 3 de oplossing in een zin te schrijven. Daarna mogen ze de eindzin: "en ze leefden nog lang en gelukkig" opschrijven. Voordat de kinderen het eindstuk gaan schrijven, vertel je het sprookje van Roodkapje met een focus op de drie delen:

- het begin met de zin "er was eens..." *een meisje dat altijd een **rood kapje** droeg. Daarom werd ze door iedereen Roodkapje genoemd* (herkenningswoorden);
- het middenstuk met het probleem na het woordje 'maar': ze **wilde** naar haar oma gaan, **maar** die was opgegeten door een wolf;
- het einde met de oplossing: *gelukkig kwam er een jager om ze te redden. **Oma en Roodkapje leefden nog lang en gelukkig.***

Wijs er nog eens op dat deze beginzin en deze eindzin heel vaak gebruikt worden in sprookjes! Als je de beginzin hoort, weet je al meteen dat je naar een sprookje gaat luisteren of er een gaat lezen.

Fase 3: Hulp tijdens het schrijven

In tweetallen vullen de leerlingen de schema's in. Bied hulp aan de duo's die het moeilijk vinden om dingen te bedenken en de schema's in te vullen. Bedenk met de leerlingen eigen voorbeelden die laagdrempelig zijn, zoals:

Probleem: de melk is op, oplossing: pak melk kopen in de winkel.

Probleem: plant staat droog, oplossing: water geven.

Lees daarna stukjes van 'De gulle boom' opnieuw voor, zodat ze de problemen en oplossingen kunnen noteren. Help hen als het nodig is ook op het spoor om de oplossing voor het probleem in het verhaal te bedenken. Leg de opbouw van het verhaal 'probleem-oplossing' nog eens uit door de voorbeelden uit het boek te herhalen. Maak eventueel strookjes van de delen van het verhaal voor leerlingen die het erg lastig vinden. Met behulp hiervan kunnen ze spelen met de opbouw, om die in de goede volgorde te leggen.

Fase 4: Bespreken van de teksten

Het bespreken van de tekst kan in twee delen. Laat de kinderen eerst reageren op enkele schema's en daarna op het sprookje met de opbouw probleem-oplossing. Vraag daarna klassikaal of ze de sprookjes leuk en spannend vinden om te lezen. Is duidelijk wat er getekend is en wat er staat? Wie wil mag nog iets veranderen aan de tekening of aan de tekst.

Fase 5: Publiceren van de teksten

Iedere leerling heeft nu een eigen sprookje in een mooi boekje. Deze boekjes worden verzameld in de boekenhoek, waar de kinderen elkaars sprookjes kunnen lezen, of elkaar kunnen voorlezen uit hun eigen sprookjesboeken. De werkbladen met schema's die deze les gemaakt zijn, worden in de klas opgehangen en tentoongesteld.